

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/93/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119307065
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:6119307065.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudcov Mgr. Angeliky Sopoligovej a JUDr. Petra Tutka v spore žalobkyne A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XX, zastúpenej JUDr. JCLic. E. A., F., s.r.o., Košice, Južná trieda 28, IČO: 52 858 774, proti žalovanému Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 135, o zaplatenie 16.969,44 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku 27C/48/2019-367 z 2.11.2022 Okresného súdu Košice II (teraz Mestského súdu Košice)

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyňa nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom žalobu žalobkyne zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov voči žalobkyňi v celom rozsahu.

2. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia istiny vo výške 16.969,44 eur spolu s príslušenstvom pôvodne ako odplaty za zákonné vecné bremeno zriadené podľa zákona č. 66/2009 Z.z. a to v súvislosti s tým, že podielovou spoluvlastníčkou špecifikovaných nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území G. A., zapísaných na listoch vlastníctva č. XXXXX, XXXXX H. XXXXX a tieto sú na základe spôsobu využitia definované ako pozemky, na ktorých je okrasná záhrada, uličná a sídlisková zeleň, park a iná funkčná zeleň, pričom ide o pozemky v F. H. užívané žalovaným, keď v priebehu konania žalobkyňa zmenila právnu kvalifikáciu žaloby vychádzajúc z toho, že zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. nikdy nevzniklo a preto vyplatenie žalovanej sumy žiadala ako vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzal do úvahy obranu žalovaného, ktorý nepoprel, že na pozemkoch žalobkyne sa nachádza F. H. ako verejná zeleň v jeho vlastníctve, avšak k týmto pozemkom vzniklo zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. a podľa zákonnej úpravy žalobkyňa nemá nárok na žiadnu náhradu, keď navyše nesúhlasil s výškou uplatnenej sumy a vzniesol aj námietku premičania. Podrobne reprodukoval obsah ďalších vyjadrení a prednesov zástupcov strán sporu a popísal tiež zistenia vyplývajúce z listinných dôkazov predložených žalovaným, okrem iného z rozhodnutia Odboru komunálneho hospodárstva dopravy a obchodu ObNV Košice I zo dňa 18.5.1993, z hospodárskej zmluvy z 24.11.1983, z listu riaditeľa PKO z 31.10.1983, z delimitačných protokolov zo 4.1.1981 a 28.6.1991 a z čestného prehlásenia riaditeľa Správy mestskej zelene v Košiciach zo dňa 10.3.2006. Citoval § 1 ods. 1, 2, § 2 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 66/2009 Z.z. ako aj § 43a ods. 1, 3 zákona č. 50/1976 Z.z. a tiež § 123, § 128 ods. 2, § 151n ods. 1 a § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka a tiež článok 20 ods. 1, 4 Ústavy Slovenskej republiky. Za nesporné označil vlastníctvo nehnuteľností konkretizovaných v žalobe žalobkyňou, jej podiely a výmery sporných pozemkov, na ktorých sa nachádza verejná zeleň tzv. PKO Anička, ktorá prešla do vlastníctva žalovaného podľa zákona č. 138/1991 Z.z. o majetku obcí. Poukázal na to, že

žalobkyňa sa pôvodne domáhala odplaty za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z., keď neskôr svoj nárok prekvalifikovala na vydanie bezdôvodného obohatenia kvôli tomu, že zákon č. 66/2009 Z.z. sa podľa nej na verejnú zeleň neaplikuje, lebo verejná zeleň nie je stavba. Za preukázané mal, že na pozemkoch žalobkyne sa nachádza prírodná verejná zeleň pod názvom F. H., užívaný právnym predchodcom žalovaného od 60-70tych rokov a tento park predstavuje plochu verejnej zelene a v zmysle ustanovení Stavebného zákona spĺňa definíciu inžinierskej stavby (ako oddychový park), kvôli čomu sa na spor aplikuje zákon č. 66/2009 Z.z. a teda žalovanému vzniklo zákonné vecné bremeno vo verejnom záujme k pozemkom pod stavbou (verejnou zeleňou) dňa 1.7.2009 a teda dňom účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. Mal za to, že podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. sa tento vzťahuje aj na verejnú zeleň, nakoľko z pôsobnosti zákona nie je ex lege vylúčené zriadenie zákonného vecného bremena aj na pozemkoch, na ktorých sa nachádza cintorín, športový areál alebo verejná zeleň a aj takto zaťažené pozemky je možné usporiadať v zmysle tohto zákona. Nestotožnil sa s námietkou žalobkyne, podľa ktorej F. H. nespĺňa podmienku povolenia podľa platných právnych predpisov, keďže ide o stavbu riadne a dlhodobo užívanú ako oddychový park a možno tak predpokladať, že stavba je povolená, keď tento park bol projektom budovaným už od konca 60tych rokov a to postupne, keď jeho súčasťou je park – verejná zeleň ako aj stavebné objekty, okrem iného detské ihrisko, ktoré disponuje povolením na základe rozhodnutia Obvodného národného výboru a ohľadom tohto parku bola vypracovaná aj štúdia v roku 1985 a vždy malo ísť o park slúžiaci tak športovým ako aj oddychovým aktivitám. Žalobkyňa podľa jeho názoru neuviedla žiadne konkrétne námietky svedčiace o tom, že F. H. je nelegálnou stavbou, k čomu poukázal aj na vybrané rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej a Českej republiky. Dospel k záveru, že žalobkyňa účinnosťou zákona č. 66/2009 Z.z. vznikol nárok, aby jej žalovaný zámennou zmluvou poskytol náhradný pozemok v jeho vlastníctve a za nesporné považoval aj to, že žalovaný užíva pozemky od 1.7.2009 titulom zákonného vecného bremena v zmysle § 4 citovaného zákona a tieto užíva bez akéhokoľvek protiplnenia žalobkyne. Podmienkou vzniku vecného bremena tiež bol prechod stavby do vlastníctva žalovaného z vlastníctva štátu na základe zákona o majetku obcí, ktorá skutočnosť medzi stranami nebola sporná. Špecifikovaním príslušných rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky poukázal na vývoj rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z.z., keď sa ustálilo, že žalobkyne patrí jednorazová náhrada, ktorá však vzhľadom na vznesenú námietku je už premlčaná. citoval § 100 ods. 1, 2 a § 101 Občianskeho zákonníka a uviedol, že vlastníčka pozemku si nárok na odplatu za vecné bremeno mohla uplatniť v lehote troch rokov odo dňa jeho vzniku, t.j. do 1.7.2012 a s prihladením na premlčanie nároku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému priznal voči žalobkyne nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

3. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa, navrhla ho zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie s použitím odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Vytkla prvoinštančnému súdu, že skutkový stav posudzoval podľa zákona č. 66/2009 Z.z. napriek tomu, že na pozemky, ktoré sú predmetom konania sa vecne bremeno nevzťahuje, a tak došlo aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Upozornila, že žalobu podávala v čase konštantnej rozhodovacej praxe súdov, ktorá tu už bola 10 rokov, keď súdy priznávali odplatu za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. vo forme opakujúceho sa plnenia, a teda mala legitímne očakávanie, že spor bude rozhodnutý v súlade s konštantnou rozhodovacou praxou, na ktorú pri konkrétnych rozhodnutiach poukázala. Upozornila tiež, že rozhodnutia najvyššieho súdu, na ktoré sa prvoinštančný súd odvoláva sa týkali pozemkov pod cestami a nie parkov a verejnej zelene, keď v týchto rozhodnutiach sa najvyšší súd vôbec nevyssporiadal s otázkou, prečo odplata za vecné bremeno by nemohla byť opakujúca sa a iba stroho konštatovať potrebu rozhodovať formou jednorazovej odplaty. Zdôraznila, že na žalovaných pozemkoch nestojí žiadna stavba a na týchto parcelách je verejná zeleň, a tak vecné bremeno na žalovaných parcelách nikdy vzniknúť nemohlo. Dôvodila ďalej nenaplnenie predpokladov podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z., keď žalovaný v priebehu konania nepredložil žiadne stavebné povolenie ani iné územné rozhodnutie týkajúce sa F. H., a teda dôkazy o tom, že park bol zriadený v súlade s právnymi predpismi a ak žalovaný tvrdí, že na žalovaných pozemkoch sa nachádzajú stavby povolené podľa právnych predpisov, mal predložiť stavebné povolenia a tiež kolaudačné rozhodnutia. Neobstojí ani argument o časovom odstupe, keď žalovaný v archíve našiel a v tomto konaní predložil rozsiahle historické dokumenty a ak by existovalo stavebné povolenie týkajúce sa F. H., žalovaný by ho v archíve dohľadal. V rozpore s vykonaným dokazovaním je tak úvaha, že F. H. je stavba povolená podľa platných právnych predpisov. Trvala na tom, že vecné bremeno podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. na verejnej zelene nikdy nevzniklo a úmyslom zákonodarcu bolo zriadiť vecné bremeno len k pozemkom pod stavbou, ktorá spĺňa ďalšie zákonom stanovené kritériá. V tejto súvislosti poukazovala na znenie

príslušných ustanovení zákona a dospela k záveru, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniklo iba k pozemkom pod stavbami, ktoré sú uvedené v § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. a nie k takým pozemkom, na ktorých sa nachádza cintorín, športový areál alebo verejná zeleň. Aj s poukazom na dôvodovú správu k predmetnému zákonu mala za to, že zákonodarca explicitne predpokladal obmedzenú aplikáciu zákona na verejnú zeleň, športový areál a cintoríny. Má preto nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže vecné bremeno k jej pozemkom nikdy nevzniklo. Podrobne ďalej upriamila pozornosť na rozhodovaciaj prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj všeobecných súdov, ktoré v minulosti za vecné bremeno priznávali opakujúce sa odplaty. Polemizovala ďalej so spôsobom úpravy náhrady za vecné bremeno v zákone č. 66/2009 Z.z., kde nebola stanovená primeraná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva ani forma jej určenia a táto otázka bola prenechaná na rozhodnutie súdu, čo je neprimerané a nie je naplnená ani požiadavka vedomosti oprávnenej osoby o výške primeranej náhrady, ani požiadavka včasnosti poznania o okamihu, v ktorom vlastník by mal dostať primeranú náhradu. Ak by odplata za vecné bremeno mala byť jednorazová, tak podľa nej už nič nedonúti obce a samosprávne kraje, aby pristúpili k vysporiadaniu vlastníckych vzťahov k pozemkom pod ich stavbami a popiera sa tak absolútne zmysel a cieľ zákona. Ak by zákonodarca mienil zriadiť vecné bremeno s jednorazovou odplatou, tak by to zakotvil priamo do zákona, ako to urobil v iných prípadoch. Zaoberala sa ďalej podrobne dôvodmi, prečo by odplata mala byť vo forme opakujúceho sa plnenia, keď navyš cieľom zákona č. 66/2009 Z.z. bolo to, aby sa vlastníkom pozemkov pod stavbami stali obce a samosprávne kraje. V duchu princípu právnej istoty a legitímneho očakávania podľa nej by bolo, aby súd priznal opakujúce sa plnenie ako náhradu vychádzajúc z dovtedajších rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré špecifikovala. Nesúhlasila ani so spôsobom, ako sa konajúci súd vysporiadal s námietkou premlčania, keďže o tom, že jej patrí len jednorazová odplata sa prvýkrát dozvedela až z rozhodnutia, proti ktorému smeruje jej odvolanie, a teda premlčacia doba nároku na jednorazovú náhradu môže začať plynúť najskôr odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne osobitne nevyjadril.

5. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

6. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 13.6.2024 o 10.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 207, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 29.5.2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

8. Žalobkyňa uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP, t.j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/).

9. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

10. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil a neboli zistené žiadne porušenia procesných práv ani iná vada konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

11. Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom konania.

12. Žalobkyňa v odvolaní v podstatnej časti už len opakuje argumenty uvádzané v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, a preto jej odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

13. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie o vzniku vecného bremena v prospech žalovaného k pozemkom v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne, na ktorých sa nachádza park Anička, v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., za ktoré žalobkyňa patrí jednorazová náhrada a túto si mohla uplatniť do troch rokov od účinnosti zákona, t.j. do 01.07.2012. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje aj so záverom súdu o dôvodne vznesenej námietke premlčania žalobou uplatneného nároku zo strany žalovaného, vrátane jeho záveru, že z obsahu spisu nevyplývajú žiadne okolnosti, pre ktoré by sa na takto vznesenú námietku premlčania nemalo prihliadať.

14. Súd svoje úvahy, ako dospel k vyššie uvedeným záverom, vrátane záveru, že na dotknutých pozemkoch sa nachádza verejná zeleň – oddychový park spĺňajúci definíciu inžinierskej stavby podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav, právne predpisy, ktoré aplikoval a judikatúru z ktorej vychádzal. Tieto úvahy sú vecné, správne, niet v nich žiadneho logického rozporu a odvolací súd sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje a na tomto mieste ich neopakuje.

15. Odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky podstatné odvolacie námietky žalobkyne, keďže ide o skutočnosti, ktoré boli uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu.

16. Podstatou odvolacích námietok žalobkyne je nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, keď aplikoval v prejednávanej veci zák. č. 66/2009 Z.z., ktorý sa podľa nej na prejednávajúcu vec nevzťahuje, pretože k pozemkom v jej podielovom spoluvlastníctve nevzniklo vecné bremeno, keďže na nich nie je žiadna stavba. Argumentuje tým, že na dotknutých pozemkoch je verejná zeleň a vo vzťahu k pozemkom, na ktorých sa nachádza verejná zeleň (§ 1 ods. 2 zák. 66/2009 Z.z.), nevzniklo vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 cit. zák., ktoré vzniklo iba k pozemkom zastavaným stavbami v zmysle § 1 ods. 1 cit. zákona. Uplatňuje si preto vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného, ktoré vzniká užívaním jej pozemkov bez právneho dôvodu a bez akejkoľvek finančnej úhrady. Pre prípad, že by odvolací súd mal za to, že park H. je stavbou, argumentuje tým, že nejde o stavbu povolenú, pretože žalovaný nepredložil územné rozhodnutie, ani stavebné povolenie, či kolaudačné rozhodnutie. Nakoniec argumentuje tým, že aj keby išlo o priznanie náhrady za vzniknuté vecné bremeno, táto má byť opakovaná, poukazujúc na konštantnú, viac ako desať rokov pretrvávajúcu prax okresných a krajských súdov.

17. Všetky tieto skutočnosti uvádzala žalobkyňa už v konaní na súde prvej inštancie a na všetky tieto námietky súd prvej inštancie dal náležitú odpoveď v odôvodnení rozsudku, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje, odkazuje naň a na tomto mieste ho neopakuje.

18. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné:

19. Predmetom konania bolo zaplatenie sumy 16.969,44 eur s príslušenstvom, ktorej sa žalobkyňa domáhala titulom opakovanej náhrady za zákonné vecné bremeno, ktoré vzniklo k pozemkom v jej podielovom spoluvlastníctve v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. (§ 4 v spojení s § 1 ods. 2). Neskôr zmenila právnu kvalifikáciu žalobou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka argumentujúc tým, že vecné bremeno podľa § 4 zák. č. 66/2009 Z.z. k dotknutým pozemkom, na ktorých sa nachádza verejná zeleň, nevzniklo.

20. V odvolaní poukázala na to, že v čase podania žaloby boli priznávané opakované náhrady, a preto legitímne očakávala, že spor bude rozhodnutý v súlade s konštantnou rozhodovacou praxou.

21. Vzhľadom na spornosť charakteru žalobou uplatneného nároku súd správne skúmal, či k pozemkom v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne vzniklo vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. a z vykonaného dokazovania správne uzavrel, že na dotknutých pozemkoch sa nachádza park Anička,

služiaci na športovorekreačné využitie, ktorý je inžinierskou stavbou - oddychovým parkom podľa § 43a ods. 3 písm. p/ zák. č. 50/1976 Zb.. Ide teda o stavbu v zmysle § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., pričom z vykonaného dokazovania uzavrel, že ide o stavbu povolenú, a preto k pozemkom pod touto stavbou vzniklo v prospech žalovaného vecné bremeno v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z.. Nesporným v konaní bolo, že žalovaný nadobudol túto stavbu - park H. v zmysle zák. č. 138/1991 Zb. na základe delimitačného protokolu a hospodárskej zmluvy z roku 1983. Žalobkyňa už v žalobe tvrdila, že žalovaný nadobudol park „Anička“ – verejnú zeleň do svojej správy na základe zákona č. 138/1991 Zb. a prechod sporných pozemkov na žalovaného nespochybnila ani v priebehu konania a túto skutočnosť nenamietala ani v odvolaní. Ešte v podaní zo 4.9.2019 za jedinú spornú skutočnosť žalobkyňa označila odplatu za vecné bremeno.

22. Zároveň sa súd správne vysporiadal aj s otázkou, že v prípade, že by park H. nebolo možné považovať za stavbu v zmysle § 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., ale išlo by o verejnú zeleň podľa § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z., aj k pozemkom podľa § 1 ods. 2, teda k pozemkom, na ktorých je verejná zeleň a táto prešla do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu, vzniklo zákonné vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z.

23. Aj podľa názoru odvolacieho súdu primeranú aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. na pozemky podľa § 1 ods. 2 nemožno zúžiť iba na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami, keďže zákon nevyklučuje zriadenie zákonného vecného bremena aj k pozemkom podľa § 1 ods. 2 cit. zákona.

24. Usporiadanie vlastníckych vzťahov v zmysle § 2 zák. č. 66/2009 Z.z. je poskytnutie náhradného pozemku vlastníčkovi pozemku pod stavbou zámennou zmluvou alebo usporiadanie v konaní o pozemkových úpravách. Do času takéhoto definitívneho usporiadania vlastníckych vzťahov však zákonodarca usporiadal vlastnícke vzťahy k pozemkom v zmysle § 1 ods. 1, ods. 2 cit. zák. tak, že k nim zriadil v zmysle § 4 cit. zák. vecné bremeno.

25. Niet žiadneho rozumného dôvodu, prečo by do času trvalého usporiadania vlastníckych vzťahov nemalo vzniknúť zákonné vecné bremeno aj k pozemkom v zmysle § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z., a prečo by mal vo vzťahu k nim existovať odlišný režim oproti pozemkom podľa § 1 ods. 1 cit. zákona.

26. Keďže zákonodarca v § 1 ods. 2 cit. zák. upravil primerané použitie zákona aj na pozemky, na ktorých je umiestnený cintorín, športový areál alebo verejná zeleň, postavil ich tak na roveň pozemkov, na ktorých sa nachádzajú stavby v zmysle § 1 ods. 1 cit. zák., a teda niet dôvodu pre iný režim pozemkov, na ktorých sa nachádza verejná zeleň oproti pozemkom, na ktorých sa nachádza stavba.

27. Aj vo vzťahu k pozemkom, na ktorých sa nachádza verejná zeleň, teda vzniklo po splnení ostatných zákonom stanovených podmienok zákonné vecné bremeno v zmysle § 4 ods. 1 cit. zák., ako to správne uzavrel súd prvej inštancie.

28. Uvedenú otázku riešil napríklad senát 6Co Krajského súdu v Košiciach v rozsudku zo dňa 13. septembra 2022 sp.zn. 6Co/78/2022, kde predmetom konania bola náhrada za užívanie pozemkov, na ktorých sa nachádza Borovicový háj a tento je verejnou zeleňou. Odvolací súd uzavrel, že vo vzťahu k pozemkom, na ktorých sa nachádza verejná zeleň (Borovicový háj), vzniklo zákonné vecné bremeno v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. v spojení s ust. § 1 ods. 2 cit. zák., keďže v konaní bol preukázaný prechod tohto Borovicového hája do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu príslušným delimitačným protokolom. Uzavrel teda, že po splnení zákonných podmienok vzniká vecné bremeno do konečného usporiadania vlastníckych vzťahov aj k pozemkom, na ktorých sa nachádza verejná zeleň s poukazom na § 1 ods. 2 cit. zák.. Obdobný záver zaujal senát 6 Co Krajského súdu v Košiciach aj vo veci 6Co/78/2023, kde predmetom sporu boli pozemky v PKO Anička.

29. Otázkou, či zákon č. 66/2009 Z.z. je možné aplikovať i na pozemky, na ktorých sa nachádza verejná zeleň sa sčasti zaoberal už aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci 8Cdo/17/2019 a takéto použitie zákona v uznesení z 30.11.2020 nevyúlčil. Priznanie náhrady v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. za užívanie pozemku slúžiaceho ako športový areál – ihrisko nevyúlčil Najvyšší súd Slovenskej republiky ani v uznesení z 28.7.2022 vo veci sp.zn. 5Cdo/63/2021 a obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky postupoval i vo veci 7Cdo/103/2021 (viď uznesenie z 31.5.2022), kde sporný pozemok bol súčasťou športového areálu – futbalovým ihriskom.

30. Vzhľadom na skutočnosť, že na pozemkoch v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne sa nachádza oddychový park, ktorý je inžinierskou stavbou podľa § 43a ods. 3 písm. p/ stavebného zákona, súd prvej inštancie sa správne zaoberal splnením podmienky povolenia tejto stavby v zmysle právnych predpisov platných v čase jej zriadenia. Aj keď žalovaný nepredložil územné rozhodnutie, stavebné povolenie ani kolaudačné rozhodnutie, vychádzajúc z ostatných listinných dôkazov predložených žalovaným, na ktoré súd v odôvodnení aj podrobne poukázal, možno považovať za správne hodnotenie vykonaných dôkazov v tom smere, že je možné prijať záver o tom, že stavba parku H. bola povolenou, teda vybudovanou na základe administratívneho rozhodnutia.

31. Verejná zeleň bola od roku 1968 plánovaná ako súčasť stavby F. H. s následnou postupnou realizáciou jeho usporiadania ako objektu určeného na oddychovú a športovú činnosť. Následne o stavbe F. H. hovoria aj ďalšie listiny predložené žalovaným, na ktoré odkázal súd prvej inštancie a verejná zeleň bola súčasťou areálu parku, kde sa nachádzajú aj pozemky v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ rozhodnutím z 01.09.1975 bolo povolené uviesť do trvalého užívania detské ihrisko na H., ktoré bolo súčasťou PKO, niet dôvodu sa domnievať, že išlo o súčasť vopred nepovolennej stavby - F. H.. Aj toto rozhodnutie preto nepriamo preukazuje oprávnenosť výstavby F. H. tak, ako k tomuto záveru správne dospel aj súd prvej inštancie.

32. Zákon č. 66/2009 Z.z. v § 1 stanovuje na aplikáciu tohto zákona len dve podmienky: 1/ musí ísť o pozemok pod stavbou vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku a zároveň 2/ stavba prešla do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov (napr. zák. č.138/1991 Zb. - delimitáciou zo štátu na obec). Iné podmienky nie sú v danom ustanovení stanovené, teda podmienkou nie je ani vydanie stavebného povolenia na stavbu či kolaudačného rozhodnutia (obdobne rozsudok KS Žilina sp. zn. 30S/54/2016 zo dňa 13.06.2017, sp.zn. 5Co/92/2019 zo dňa 26.11.2019). Zmyslom uvedeného zákona totiž bolo usporiadať vlastnícke vzťahy práve k stavbám a iným objektom, ktoré povolené a skolaudované podľa stavebných predpisov neboli, pretože boli postavené na cudzích pozemkoch (nepatriacich obci, vyššiemu územnému celku).

33. S poukazom na vyššie uvedené je správny záver súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého na pozemkoch v spoluvlastníctve žalobkyne je umiestnený park H., ktorý je povolenou inžinierskou stavbou - oddychovým parkom podľa § 43a ods. 3 písm. p/ stavebného zákona, preto k pozemkom pod touto stavbou v spoluvlastníctve žalobkyne vzniklo v súlade s § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. dňom 01.07.2009 zákonné vecné bremeno, obsahom ktorého je právo držať a užívať tieto pozemky. Žalovaný tak neužíva pozemky bez právneho dôvodu, ale užíva ich titulom zákonného vecného bremena a žalobkyni tak nebolo možné priznať nárok titulom užívania týchto pozemkov bez právneho dôvodu v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka.

34. Pokiaľ ide o charakter náhrady za zákonné vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z., samotný zák. č. 66/2009 Z.z. neobsahuje úpravu priznávania náhrady za zriadenie vecného bremena.

35. Je treba dať za pravdu žalobkyni, že v minulosti súdnou praxou bolo ustálené, že vlastníčkovi pozemku patrí opakujúca sa (nie jednorazová) náhrada vo výške obvyklého nájomného. Súdna prax vychádzala z dovtedajšej rozhodovacej činnosti vyšších súdnych autorít, ktorej základom bol nálezh Ústavného súdu SR PL. ÚS/42/2015 zo dňa 12.10.2016, pričom už v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS/237/2009 sa ústavný súd priklonil k úvahám o opakovaných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia. V súlade s takto ustálenou súdnou praxou rozhodoval aj Krajský súd v Košiciach a aj okresné sudy v obvode tohto krajského súdu.

36. Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Košiciach až na kolégiu dňa 06.04.2022 zaujalo k otázke náhrady podľa zák. č. 66/2009 Z.z. stanovisko, v zmysle ktorého aj v prípade náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zák. č. 66/2009 Z.z. patrí jednorazová náhrada a tá patrí len vlastníčkovi pozemku v čase vzniku vecného bremena, pričom vychádzalo v tom čase už z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR.

37. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017).

38. Ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v otázke priznávania jednorazovej náhrady za zákonné vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., ktorá vzniká tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t. j. 01.07.2009, pričom sa premičuje v lehote troch rokov, nepredstavujú len rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. augusta 2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. novembra 2020, na ktoré odkázal súd prvej inštancie, ale sú to aj novšie rozhodnutia, ktoré nadväzujú na závery vyššie uvedených rozhodnutí.

39. Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. augusta 2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. novembra 2020 vychádzajú z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo dňa 14. apríla 2016 (R 73/2016) a sp. zn. 7Cdo/26/2014 zo dňa 24. marca 2016, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zariadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a konštatovali, že v nich vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zariadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z..

40. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo/17/2019 odvoláva na akceptovanie vyššie uvedenej judikatúry ústavným súdom, napr. v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012 a v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 539/2020 zo dňa 28. októbra 2020, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp.zn. 2Cdo/194/2018, keď jeho závery nepovažoval za arbitrárne.

41. Aj proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo/17/2019 bola podaná ústavná sťažnosť, ktorá bola rozhodnutím ÚS SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 zo dňa 30. septembra 2021 odmietnutá pri rešpektovaní princípu subsidiarity, lebo o veci sťažovateľov prebieha konanie pred všeobecnými súdmi, spor nebol právoplatne rozhodnutý.

42. Ohľadne otázky priznávania náhrady za vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z.z. rozhodovacia prax dovolacieho súdu bola obohatená o ďalšie rozhodnutia, v ktorých sa preferuje priznanie jednorazovej náhrady; jedná sa o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 171/2021 z 27. októbra 2021 a sp. zn. 1 Cdo 99/2019 z 26. januára 2022, ktoré odkazujú v tejto otázke na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8 Cdo/17/2019, teda obe vychádzajú z jednorazovej náhrady. Rovnako z úvahy o jednorazovej náhrade vychádzal Najvyšší súd SR aj v rozsudku sp. zn. 2 Cdo/151/2020 zo dňa 31. marca 2022.

43. V rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020 je uvedené: „17/ Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že mu nie je známe rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by meritórne riešilo náhradu za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z. z.. V tejto súvislosti však dovolací súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 26. augusta 2019, sp. zn. 2 Cdo/194/2018, v ktorom sa najvyšší súd zaoberal aj správnosťou vyriešenia právnej otázky „či vlastníkom pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia“ (bod 35.) a následne uviedol: „36. Obdobnú „dovolaciu otázku“ už najvyšší súd riešil v rozsudku z 24. marca 2015, sp. zn. 7Cdo/26/2014, ako aj v rozsudku zo 14. apríla 2016, sp. zn. 3Cdo/49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z.z.“). 37. Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva

zakotveného v zákone č. 182/1993 Z.z.. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia. 38. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkovi stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. 39. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania úprav v príslušnom katastrálnom území. 40. Uvedené ustanovenia označili oprávnenie obcí a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami, ktoré sú v ich vlastníctve, ako vecné bremeno a v poznámkach pod čiarou odkazuje na § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka. Ide však o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva, pretože oprávnenie držať a užívať pozemok neprislúcha konkrétnej osobe, ale druhovo vymedzenému subjektu - obci alebo vyššiemu územnému celku a obmedzenie vlastníckeho práva je odôvodnené verejným záujmom. Stavbami sú predovšetkým cestné komunikácie, materské školy, cintoríny, parky a ďalšie všeobecne prospešné zariadenia, ktoré boli vybudované pred rokom 1989. Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Ide o nedoriešené právne vzťahy z predchádzajúceho spoločenského režimu a zákonodarca prijatím zákona č. 66/2009 Z.z. ustanovil mechanizmy, akými možno usporiadať medzery vo vlastníckych vzťahoch. 41. Tak ako zákon č. 182/1993 Z.z., ani zákon č. 66/2009 Z.z. *expressis verbis* neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd však vo svojom rozhodnutí, sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd už skôr uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok (rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/89/2008). 42. I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je primeraná náhrada namieste. Všeobecné súdy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena determinovaná proporcionalitou a vyvažovaním hodnoty vlastníckeho práva a hodnoty verejného záujmu (rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 10Co/134/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/198/2014, uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4MCdo 2/2014). 43. Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniklo *ex lege* jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov“.

44. Zodpovedaniu otázky, či v prípade, ak vznikol nárok na náhradu za vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 zák. č. 66/2009 Z.z. vlastníkovi pozemku pod stavbou, ktorá je povolená podľa platných právnych predpisov a prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok, má byť táto náhrada vo forme opakujúceho sa alebo jednorazového plnenia, sa venoval Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/175/2019 zo dňa 27. apríla 2022. Odkázal pritom na závery rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014 a 8Cdo/17/2019, v ktorých bola riešená otázka náhrady za zákonné vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. so záverom, že právo na náhradu pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. vzniklo *ex lege* jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona.

45. Všetkými vyššie uvedenými rozhodnutiami bolo prekonané rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/2/2014 z 23. apríla 2015, ktoré vychádzalo zo záveru, že náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva možno priznať aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 zák. č. 66/2009 Z.z..

46. Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 5Cdo/175/2019 tiež uviedol (viď ods. 20. odôvodnenia), že vecné bremeno vzniknuté podľa zák. č. 66/2009 Z.z. treba pokladať vzhľadom na konštrukciu § 2 ods. 1, 2 cit. zák. za nútené obmedzenie vlastníkov síce na dlhý, ale zo zákona vopred určiteľný čas a jednorazová náhrada zohľadňuje povahu a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníka pozemku pri ustálení výšky tejto náhrady.

47. Treba tiež zdôrazniť, že dovolací súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/175/2019 zotrval na názore o jednorazovej náhrade napriek argumentom odvolacieho súdu, ktorý v dovolaní napadnutom rozsudku vychádzal z odlišnosti vecného bremena upraveného zák. č. 182/1993 Z.z. a zák. č. 66/2009 Z.z., ktorú videl v časovom obmedzení (dočasnosti) vecného bremena vzniknutého podľa zák. č. 66/2009 Z.z. (do vykonania pozemkových úprav), pričom vecné bremeno vzniknuté zo zák. č. 182/1993 Z.z. je trvalým a konečným riešením usporiadania majetkovoprávných vzťahov vlastníkov bytov a nebytových priestorov k pozemku pod touto stavbou, teda v tomto zákone nie je trvanie vecného bremena žiadnym spôsobom obmedzené. Z týchto dôvodov odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku neaplikoval závery Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2014 a sp. zn. 3Cdo/49/2014, vzťahujúce na náhradu za vznik vecného bremena v zmysle zák. č. 182/1993 Z.z.. Následne odvolací súd s odkazom na rozhodnutie sp. zn. 4MCdo/2/2014 priznal náhradu vo forme opakovanej náhrady. Najvyšší súd konštatoval, že odvolací súd sa záverom o priznaní opakujúcej sa náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku zastavaného stavbou vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku vecným bremenom vzniknutým v zmysle § 4 zák. č. 66/2009 Z.z. odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

48. Vzhľadom na novelu zák. č. 330/1991 Zb., vykonanú zákonom č. 257/2022 Z.z. a s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v otázke jednorazovej náhrady za zriadenie vecného bremena v zmysle § 4 zák. č. 66/2009 Z.z., na ktorú odkazuje odvolací súd aj v tu prejednávanom spore (§ 393 ods. 2 CSP), nie je možné priznanie opakovanej náhrady žalobkyňi napriek tej skutočnosti, že v čase podania žaloby žalobkyňa mohla takéto rozhodnutie snáď očakávať vzhľadom na dovtedajšiu rozhodovaciu prax okresných a krajských súdov.

49. Odvolací súd v tu prejednávanej veci nemá dôvod odkloniť sa od ustálenej rozhodovacej praxe, ktorá bola vyššie popísaná, pretože argumenty uvádzané žalobkyňou boli predstreté aj v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17Co/157/2018, z ktorého rozsudok bol predmetom dovolacieho prieskumu pod sp. zn. 5Cdo/175/2019, pričom túto argumentáciu o rozdielnom charaktere vecného bremena v zmysle zák. č. 182/1993 Z.z. a v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. Najvyšší súd SR nepovažoval za relevantnú pre priznanie opakovanej náhrady za zriadenie vecného bremena.

50. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a nemožno sa preto stotožniť s námietkou žalobkyne, že porušuje princípy právneho štátu a princíp jej legitímnych očakávaní.

51. Žalobkyňa je zastúpená právnym zástupcom, ktorému vývin rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v čase od podania žaloby (návrhu na vydanie platobného rozkazu) dňa 6.6.2019 musel byť zrejmy a samotná skutočnosť, že v čase podávania návrhu na vydanie platobného rozkazu bola rozhodovacia prax súdov odlišná od stavu v čase rozhodovania súdu, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na priznanie opakovanej náhrady za zriadenie vecného bremena. Odvolací súd dopĺňa, že k retrospektívnym účinkom zmenenej judikatúry dovolací súd vyjadril vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021) priebežne stabilný názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza (viď NS SR sp. zn. 7Cdo/77/2020).

52. Vychádzajúc zo záveru, že žalobkyni vznikol nárok na jednorazovú náhradu dňom účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z., ktorá sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania, vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, pokiaľ žalobu zamietol, keďže z obsahu spisu nezistil žiadne okolnosti, pre ktoré by na takto vznesenú námietku premlčania nemal prihliadať. Z uvedeného dôvodu nebolo možné prihliadnúť ani na argumentáciu žalobkyne o začiatku plynutia premlčania počnúc právoplatnosťou napadnutého rozsudku, keď sa dozvedela o negatívnych účinkoch zákona č. 66/2009 Z.z. na svoj prípad.

53. Žalobkyňa v priebehu konania rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi nenamietala a nepreukazovala ani špecifické okolnosti, pre ktoré by bolo možné odoprieť žalovanému výkon práva namietajú premlčanie uplatneného nároku a ani vo svojej argumentácii v odvolaní neuviedla žiadnu takúto vylučujúcu okolnosť.

54. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane výroku o trovách prvoinštančného konania.

55. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola žalobkyňa neúspešná, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a vznikla jej povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešnému žalovanému. Žalovanému však trovy odvolacieho konania preukázateľne nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

56. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).